

Kronika obce Vykáň 1855-1940

Rok 1918

Dne 28.prosince 1918 vrací se Masaryk z dobrovolného vyhnanství, a jest slavně vítán, jako první president státu česko-slovenského. Tomáš G. Masaryk narodil se dne 7.března 1850 v Hodoníně na Moravě jako syn panského služebníka. Obecnou školu navštěvoval nejprve v Hodoníně a pak v Čejkovicích. V letech 1861 až 1863 byl žákem německé reálky v Hustopečích, z níž mínil jíti do učitelského ústavu. Počátkem r. 1864 upustili rodiče jeho od myšlenky aby se stal učitelem a určili, že se má jíti učiti umělému zámečnictví ve Vídni. Tomáš s novým povoláním spokojen, ale brzy jeho spokojenost zmizela. Proto opustil Vídeň a vstoupil do učen na kovářství v Čejči, kdež jeho rodiče bydleli. Ale ani tomu řemeslu se nedoučil. Na přímluvu bývalého svého učitele rozhodli se jeho rodiče dáti jej na učitelství. To stalo se a Tomáš praktikoval na učitelství v Čejkovicích, kdež měl vyčkal až by mu bylo 16 let, a mohl jíti na učitelský ústav. Jako učitelský praktikant konal Masaryk i funkce pohřební. Okolnost ta jej přinutila že se začal učit latině, při čemž ho místní kaplan přiučoval. Ten poznáv že Tomáš jest velmi nadaný, poradil mu aby šel studovat gymnázium. Masaryk tehdy 15letý udělal zkoušku z 1.třídy gymnázia ve Strážnici a šel pak do 2.tř. německého gymnázia v Brně. V r. 1869 přestoupil na akademické gymnázium ve Vídni, kdež r. 1872 maturoval a vstoupil na fakultu filosofickou. V r. 1876 stal se dr.filosofie. R.1881 jmenován byl na nově zřízené univerzitě Pražské mimořádným profesorem. Masaryk zná většinu jazyků evropských, zejména dokonale mluví anglicky, francouzky a rusky. V r. 1891 zvolen poslancem na říšskou radu za národní stranu svobodomyšlnou. V r. 1892 pak poslancem za zemský sněm, ale obou mandátů se vzdal v r. 1893. V r. 1907 byl zvolen do říšské rady za moravská města Vsetína, Valašské Meziříčí, a při nových volbách r. 1911 opět. V té době byl několikrát členem rakouské delegace. Válka v srpnu 1914 zastavila všechn život politický i kulturní. Masaryk sledoval vývoj války velmi pozorně, hlavně z novin cizozemských. Zasáhnutí Anglie utvrdilo ho že válka skončí příznivě pro dohodu. Ze všech zpráv které takto získal poznal že jest nutno, aby se vydal do ciziny pokusit se o to zda li by pro českou otázku bylo možno získati tolik zájmu ve světě, aby výsledek války také nám přinesl osvobození, nebo alespoň zmírnění dosavadní poroby. Jeho tužby a dávné sny splněny. Dne 28.prosince vrací se Masaryk z dobrovolného vyhnanství do státu šťastného a svobodného národa jako president státu Česko-slovenského. R. 1919 začal velmi mírný lednem. V národním shromáždění projednáván zákon o osmi hodinové době pracovní, a o rovném volebním právu mužů i žen do všech zákonodárných sborů. Upraveny platy státním zaměstnancům, zároveň i dělnictvu zlepšeny mzdy by poněkud se přizpůsobili stávající drahotě. 1.květen, 6.červenec a 28.říjen prohlášeny za národní svátky. Obmezeny rekvizice dobytka neb se maso a tuky dováželi z Ameriky. Drahota. Síti se začalo u nás po 10.březnu ale 14.března napadl sníh a 14 dní ostal ležet. V květnu vtrhli Maďaři na Slovensko. Vojsko naše statečně se jim postavilo na odpor. Na rozkaz dohody museli Maďaři Slovensko vyklidit, škody tam nadělali dosti. Dne 15.června odbývali se volby do obecních zastupitelstev. Ve Vykáni zvolen dosavadní starosta p. K. Kadeřávek č.p.22, obecní zastupitelstvo rozmnoženo z 12.členů na 15. Dne 5.července uspořádán večer průvod na oslavu M.J.Husa k hranici a po návratu byla v hostinci p. Bendla poučná přednáška. Žně toho roku se opozdili teprve poslední dny v červenci se počali sekati

Kronika obce Vykáň 1855-1940

žita, což u nás řídký případ. Jinak byla úroda slušná. Podzim byl dosti vlhký. 30.října počal padati sníh a napadlo jej na 30 až 40 cm. a ostal měsíc ležeti. Úkaz zde dosti řídký. Na poli zapadlo dosti řepy i brambor, leč později když sníh slezl vše se sklídilo. Stav dobytka se utěšeně množil, rekvizice na čisto zrušeny a trhy obnoveny. Rok 1920 začal mírnou zimou a počátkem března se začalo již síti. 18.dubna konaly se 1.volby do Česko-slovenského parlamentu. Naše obec přidělena byla k 1.volebnímu kraji Pražskému, ve kterém bylo 12.kandidátních listin. Výsledek byl tento.

➤ Kandid.listina č.1.	Národní demokracie s agrár.opozicí	odevzdalo 5.voličů;
➤ Kandid.listina č.2.	Československé strany socialistické	odevzdalo 5.voličů;
➤ Kandid.listina č.3.	Česko-slovenské strany lidové	odevzdalo 1.voličů;
➤ Kandid.listina č.6.	Česko-slov.sociálně demokratická strana dělnická	odevzdalo 180.voličů;
➤ Kandid.listina č.4.	Sdružení stran židovských	odevzdalo 1.voličů;
➤ Kandid.listina č.5.	Socialistická česko-sloven.lidu pracujícího	odevzdalo 0.voličů;
➤ Kandid.listina č.7.	Deutsche socialdem Arbeiterpart	odevzdalo 0.voličů;
➤ Kandid.listina č.8.	Strana malor.domkařů a živnostníků	odevzdalo 2.voličů;
➤ Kandid.listina č.9.	Česko-sloven.živnost.obchodní sdružení	odevzdalo 3.voličů;
➤ Kandid.listina č.10.	Repub.strana čes.slov.a Domoviny	odevzdalo 68.voličů;
➤ Kandid.listina č.11.	Deutsche demokratische Treihe Lopartei	odevzdalo 0.voličů;
➤ Kandid.listina č.12.	Slovenská strana soc. Ckocova	odevzdalo 0.voličů;
- Týden později 25.dubna konaly se 1. volby do Česko-slov.senátu. V naší obci byl výsledek takto.
➤ Kandid.listina č.1.	Národní demokr. s agrár.opozicí	odevzdalo 7.voličů;
➤ Kandid.listina č.2.	Česko-slov strana socialistická	odevzdalo 3.voličů;
➤ Kandid.listina č.3.	Sdružení stran židovských	odevzdalo 0.voličů;
➤ Kandid.listina č.4.	Čes.-slov. živno.obchod.str.středostavovská	odevzdalo 0.voličů;
➤ Kandid.listina č.5.	Str.maloroľníků domk.a živnostníků	odevzdalo 0.voličů;
➤ Kandid.listina č.6.	Česko-slov.soc.demokrat. strana dělnická	odevzdalo 157.voličů;
➤ Kandid.listina č.7.	Československá strana lidová	odevzdalo 2.voličů;
➤ Kandid.listina č.8.	Repub.str.č.s.venkova a domoviny	odevzdalo 71.voličů;
➤ Kandid.listina č.9.	Socialistická str.č.s. lidu pracujícího	odevzdalo 1.voličů;
➤ Kandid.listina č.10.	Deutsche socialdemArbaiter partei	odevzdalo 0.voličů;
➤ Kandid.listina č.11.	Deutsche nahlgemeinschart	odevzdalo 0.voličů;

Volebním komisařem při obou volbách ustanoven okresní polit.správou v Čes. Brodě zdejší řídicí učitel p. Václav Ptáčník. Ku konci dubna vypukla v naší obci stávka zemědělského dělnictva která dlouho netrvala, a že již byly polní práce skorem skončeny žádné škody nenadělala. Tento rok počali se vraceti naši legionáři ze Sibíře. V tomto roce nastala roztržka v katolickém kněžství a někteří začali hlásat t.z.církem československou. V naší obci byla na den 9.června svolána schůze do hostince

Kronika obce Vykáň 1855-1940

p. Radkouskýho a 11.osob při ní přestoupilo k církvi českoslov. 5.července večer byl průvod k hranici a přednáška na památku M.J.Husa.

Žně byly v normálním čase, úroda však byla slabší minulé. Podzim byl velice suchý, práce v polích byla velmi zdržena. Teprve před vánoci napadl sníh a přšelo.

Rok 1921

Zima r.1921 byla velice mírná, začátkem března se začalo sít. Jaro bylo též velice suché. Dne 16.února sestaveno sčítání lidu v republice česko-slovenské. Sčítacími komisaři jmenováni byly okresní správou politickou v Českém Brodě pro naši obec tito. Pan Václav Ptáčník řídící učitel prvním sčítacím komisařem, a p.Alois Mařík učitel výpomocným sčítacím komisařem. Napočítáno: Domů 97, obyvatelů 548 a 20 cikánů ve dvou vozech. Bytových stran 123. Dle náboženství: Římsko-katolíků 271. Česko-slov 220. Česko-bratrských 6., židů 1., bez vyzn. 50. V podvečer svátků M.J.Husa uspořádána oslava při které o M.J.Husovi promluvil p.Jar. Brukner ředitel gymnasia v Českém Brodě. 30.června byl v naší obci založen sokol a 4.září měl první veřejné cvičení. Léto bylo suché, obilí ještě ušlo píciny však a okopaniny mnoho suchem utrpěly. Podzim byl velice suchý, voda ve studních se ztrácela. Ozimní setí se opozdilo. Pak přišly brzo mrazy tak že obilí špatně vzešlo. Protože Karel Habsburk se svou chotí v letadle přibyl do Maďarska by se ujal trůnu vyhlášena v naší republice dne 24.října částečná mobilizace. Maďarsko však přistoupilo na všechny podmínky malé dohody a Karel s chotí odvezen na portugalský ostrov Madeiru co zajatec. Po té nařízena demobilizace československé armády. V tomto roce přichází se pomalu k mírovému hospodářství. Stá uvolnil větší část obilí jakož i cukr do volného obchodu. Masa, rýže, kávy, a podobného jest již k dostání jako před válkou. Obilí ve volném obchodě po žních platilo následovně: pšenice 400 až 430, žito 380-400, ječmen 365-380Kč. Před vánoci cena poněkud poklesla.

Obětí na životech si válka vyžádala z naší obce 13. Mužů.

A to následující a následovně:

❖ Zranění podlehlí

- Veselý František
- Sixta Vojtěch
- Šafr Tomáš

❖ Zemřeli

- Musil Václav
- Horák Frant.
- Černý Václav
- Zelinka Matěj
- Dražil Antonín

❖ Nezvěstní

- Daněk Josef
- Šťastný Josef
- Šťastný Jaroslav
- Pavlíček Jan
- Černý František